

DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-271-1-78-82>

УДК 336.67

ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ І АНАЛІЗ ПРИБУТКОМ ІНЖИНІРИНГОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Серета О.О., Кушал І.М.

FINANCIAL MANAGEMENT AND ANALYSIS PROFIT OF ENGINEERING ENTERPRISES

Sereda O.O., Kushal I.M.

Стаття присвячена актуальним питанням фінансового управління прибутком інжинірингових підприємств. Метою дослідження є розвиток теоретико-прикладних положень щодо управління прибутком інжинірингових підприємств. В проведених дослідженнях використані методи співставлення, системного та аналітичного підходів, дедукції, діалектичної і формальної логіки. Визначено сутність та виокремлено відмінні риси інжинірингових послуг, які полягають у нематеріальності, корисному ефекті, виробничому та комерційному характері, професійності та інноваційності. Перевагою запропонованого методичного забезпечення управління прибутковістю є врахування специфіки фінансової діяльності таких підприємств: наявність широкої номенклатури та типів послуг, диференціація послуг інжинірингу залежно від масштабів діяльності та попиту на послуги, різний рівень рентабельності окремих послуг. Доведено, що для управління витратами інжинірингового підприємства найбільш прийнятними є ABC – метод та операційний аналіз. Встановлено послідовність поетапної реалізації моделі беззбитковості, яка враховує особливості діяльності інжинірингових підприємств. З метою оперативного управління запропоновано впровадження моніторингу «витрати – доходи – прибуток» та сформовано систему аналітичних показників з метою оцінки тенденцій зміни минулого та поточного рівня прибутковості, а також прогнозування зміни прибутку в залежності від доходів та витрат на основі сценарного підходу. Надано рекомендації щодо оптимізації доходів інжинірингового підприємства на основі механізму ціноутворення, який враховує фактори, пов'язані з інжинірингом (час, інноваційність, масштаби діяльності потенційного замовника, кількість осіб, що володітимуть новими знаннями) та вибір метода встановлення ціни. Обґрунтовано критерії вибору інструментів стратегічного управління прибутком інжинірингового підприємства, пріоритетним обрано модель економічної доданої вартості. Розвиток теоретико-прикладних положень щодо управління прибутком інжинірингових підприємств має практичну спрямованість, результати можуть бути використані для розвитку інжинірингових підприємств.

Ключові слова: управління прибутком, інжинірингові послуги, операційний аналіз, ABC-метод, моніторинг, прибутковість.

Вступ. Одним з визначальних завдань перебудови економіки України на сучасному етапі є інноваційна модернізація виробництва. При цьому умовою її успішності виступає стабільне функціонування підприємств, що здійснюють інжинірингові послуги. Ця вимога підтверджується зарубіжним досвідом, тому що інжинірингові підприємства складають важливу частину інфраструктури інноваційної діяльності, значною мірою забезпечуючи її результативність. Функціонування підприємств тісно пов'язано з управлінням прибутку, ефективність якого є одним із найважливіших факторів забезпечення фінансової стабільності та подальшого розвитку. Особливість діяльності інжинірингових підприємств пов'язана із наданням замовникам широкого спектру послуг з дослідницького, проектно-конструкторського, розрахунково-аналітичного характеру та навчання персоналу. Вище зазначене потребує розв'язання проблем фінансового управління прибутком на основі сучасного теоретико-методичного забезпечення, яке дозволить враховувати особливості операційної діяльності інжинірингових підприємств.

Питання управління прибутком підприємств були предметом дослідження таких вчених, як Бабяк Н.Д. [1], Бланк І.А., Вахович І. М. [2], Геворкян А., Спіфанова І. Ю.[3], Жигалевич Ж.М., Іванюк К. Б. [1], Мартиненко В.П. [4], Поддєрьогін А.М. [5], Ярова Л.Г. Значний внесок у розвиток теоретико-прикладних положень щодо ціноутворення, визначення доходів та оцінки проектів в інжиніринговій діяльності внесли науковці: Городиська Н. А. [6], Жежуха В. Й.[6], Кащишин В. М. [7], Кузьмін О. Є. [6]. Однак, незважаючи на наявність значної кількості робіт щодо управління прибутком, недостатньо дослідженими залишаються проблеми фінансового управління прибутком інжинірингових підприємств.

Метою статті є розвиток теоретико-прикладних положень щодо фінансового управління прибутком інжинірингових підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній інтерпретації сфера інжинірингових послуг містить не тільки чисто інженерні роботи, а й сукупність послуг комерційного і науково-технічного характеру. У Податковому кодексі України [8, ст. 14] визначено, що «інжиніринг - це надання послуг (виконання робіт) із складення технічних завдань, проектних пропозицій, проведення наукових досліджень і техніко-економічних обстежень, виконання інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розроблення технічної документації, проектування та конструкторського опрацювання об'єктів техніки і технології, надання консультації та авторського нагляду під час монтажних та пусконаладжувальних робіт, а також надання консультацій, пов'язаних із такими послугами (роботами)». Зазначені професійні дії є об'єктом купівлі-продажу на ринку інжинірингових послуг.

Інжиніринговим послугам притаманні відмінні риси, характерні для нетоварних продуктів [7, 9, 10]:

1) нематеріальність, тобто не мають матеріальної форми; втілюються в корисному ефекті з використанням матеріального носія (проектно-конструкторська документація, бізнес-плани) або без матеріального носія (консультавання);

2) виробничий характер внаслідок спрямування на створення виробничих або невиробничих об'єктів, поліпшення їх використання, збільшення обсягів реалізації продукції;

3) комерційний характер, тому що стають об'єктом купівлі-продажу;

4) можуть відтворюватися (тиражуватися), чим відрізняються від ліцензій та ноу-хау.

5) професійність послуги, яка надається фахівцем у сфері інжинірингу;

6) творчий характер послуги, надання якої вимагає від фахівця креативності мислення, нестандартності, інноваційності підходів у вирішенні завдань, які ставить перед ним замовник.

На основі зазначених відмінностей інжинірингу від виробничої діяльності необхідно визначити можливі напрямки використання фінансового управління прибутком стосовно інжинірингових підприємств. При цьому, методичне забезпечення та застосування інструментарію управління прибутком на інжинірингових підприємствах має суттєві особливості, зумовлені такими факторами.

1. Наявність широкої номенклатури і типів послуг, що обумовлює диверсифікацію діяльності [7]:

- інжиніринг щодо підготовки виробництва (передпроектні, проектні, післяпроектні і спеціальні послуги);

- роботи щодо оптимізації процесів експлуатації та консультування, пов'язане з їх оптимізацією;

- комплексний інжиніринг передбачає надання всього спектру послуг від обстеження та проектування до реалізації проекту, забезпечення різними технологіями та інноваціями, обладнанням, повний супровід всіх робіт з передачі об'єкта в експлуатацію та організації виробничого процесу;

- інжиніринговий консалтинг, сутність якого проявляється у консультуванні, вимагає від підприємства залучення професійних трудових ресурсів.

2. Наявність різноманітних видів послуг залежить від організаційно-правової форми інжинірингового підприємства, масштабів його діяльності та рівня попиту на послуги.

3. Різний рівень рентабельності послуг, що надаються інжиніринговими підприємствами, потребує постійного контролю та управління прибутковістю кожного виду послуг.

Ефективне управління прибутком інжинірингових підприємств потребує відповідного інструментарію, який би дозволив аналізувати прибутковість, планувати витрати, доходи, прибутки. Тому розглянемо особливості застосування методів управління прибутковістю на інжинірингових підприємствах.

Вибір раціонального методу управління витратами є ключовим завданням управління прибутком на кожному підприємстві. В «управлінні витратами найпоширенішими є наступні методи: ABC - метод, кайзен-костинг, таргет-костинг, абзорпшн-костинг, CVP-аналіз, кост-кліринг» [11]. Для управління витратами інжинірингового підприємства найбільш придатними є ABC – метод та CVP-аналіз. ABC-метод припускає розподіл, калькулювання, контроль і планування накладних витрат по процесах. З цієї метою використовується «система диференційованих баз розподілу, що дозволяє економічно обґрунтовано розподіляти накладні витрати у різноманітних аспектах» [12]. Оскільки основним видом діяльності інжинірингових підприємств є надання послуг, частка накладних витрат буде високою і такий розподіл витрат дозволяє аналізувати собівартість кожного продукту. Цей метод не знаходить широкого застосування в результаті складності переходу від існуючої системи управління витратами.

Концепція CVP-аналізу базується на співвідношенні «витрати – дохід – операційний прибуток», що є основою для прийняття управлінських рішень щодо планування прибутку. Під час проведення операційного аналізу слід врахувати проблему можливого сезонних коливань попиту (що пов'язано зі зниженням активності будівництва у зимовий період) на інжинірингові послуги. Дане обмеження віддзеркалюється у періодичності проведення операційного аналізу, а також при створенні інформаційної бази на інжинірингових підприємствах.

На основі концепції беззбиткової діяльності у системі управління прибутковістю підприємства поетапно реалізується модель беззбитковості:

На першому етапі здійснюється диференціація витрат на умовно-постійні та умовно-змінні, спрямована на оптимізацію їх рівня, і як наслідок – забезпечення високих темпів розвитку операційної діяльності. Це сприяє зростанню потенціалу формування операційного прибутку як цілеспрямоване управління умовно-постійними та умовно-змінними витратами, зміна їх співвідношення при мінливих умовах розвитку. Підприємство з урахуванням виду економічної діяльності встановлює номенклатуру

витрат за конкретними видами окремих статей собівартості. Відповідно до П(С)БО 16 [13] виробнича собівартість робіт та послуг обчислюється за такими ж правилами, що й собівартість на виробничому підприємстві. У межах кожної із встановлених статей собівартості підприємству доцільно організувати управлінський облік операційних витрат, що забезпечує ефективне управління ними.

До умовно-постійних належать витрати, пов'язані з управлінням підприємства, а також витрати на забезпечення господарських потреб власного виробництва. Для інжинірингового підприємства – це переважно більшість з переліку загальновиробничих та адміністративних витрат: витрати на оплату праці працівників апарату управління, витрати на оренду та утримання основних фондів, амортизаційні відрахування, витрати на оренду каналів зв'язку тощо). Умовно-змінні витрати включають ті види витрат, загальна величина яких знаходиться в безпосередній залежності від обсягу виконаних робіт. Величина цих витрат залежить також від економії матеріальних і трудових витрат у результаті проведення раціоналізації. До умовно-змінних витрат інжинірингових підприємств відносять витрати на: сировину, матеріали, покупні вироби, паливо, технологічну енергію, оплату праці, відрядження та премії основних працівників, транспортні витрати тощо. Представлений поділ витрат сприяє реалізації механізму управління прибутком на основі операційного левериджу.

На другому етапі визначається вплив операційного левериджу на зміни операційного прибутку. Співвідношення умовно-постійних та умовно-змінних витрат підприємства впливають на операційний прибуток через механізм операційного левериджу, що характеризується коефіцієнтом операційного левериджу.

Показник «ефект операційного левериджу» відображає співвідношення приросту операційного прибутку та приросту доходу. На основі цього показника здійснюють планування операційного прибутку на основі прогнозованих значень приросту доходу при відповідному коефіцієнті операційного левериджу. Слід зазначити, що в залежності від цілей аналізу визначення показника ефекту операційного левериджу може мати різні модифікації. Так, з позиції управління маржинальним прибутком підприємства ефект операційного левериджу визначається на основі таких співвідношень: «приріст маржинального прибутку до приросту доходу» або «приріст маржинального прибутку до приросту операційного прибутку».

Застосування маржинального прибутку додатково до показника операційного прибутку дозволяє більш точно оцінити прибутковість окремих господарських операцій і усунути невизначеність у її оцінці при обґрунтуванні управлінських рішень. Розглядаючи маржинальний прибуток як проміжний фінансовий результат, його можна оцінювати на основі зіставлення доходу і прямих витрат, що дозволяє уникнути розподілу непрямих витрат і спотворення величини економічного ефекту від окремих операцій.

Для цілей управління витратами і результатами інжинірингового підприємства пропонується застосувати групування маржинального прибутку за таким принципом: маржинальний дохід сектору (підрозділу), маржинальний дохід за певними послугами, маржинальний дохід у цілому по підприємству.

На третьому етапі визначається точка беззбитковості та запас фінансової безпеки, розробляються рекомендації та заходи, приймаються управлінські рішення щодо прибутковості підприємства.

Оперативне управління прибутковістю підприємства має передбачати контроль витрат та своєчасне прийняття управлінських рішень. З цією метою на інжинірингових підприємствах доцільним є впровадження системи моніторингу «витрати – доходи – прибуток», яка на основі індикаторів прибутковості та операційного аналізу дозволить планувати прибуток та потреби у фінансових ресурсах (табл.).

Таблиця

Формування системи аналітичних показників моніторингу прибутковості інжинірингових підприємств

Доходи, прибутки	Витрати
Вхідні параметри	
Кількість інжинірингових продуктів Ціни на інжинірингові продукти Ціни на матеріали, енергоресурси, транспорт тощо	Витрати за секторами Витрати за видами продуктів Витрати за статтями калькуляції
Індикатори факторів прибутковості	
Дохід від реалізації Маржинальний прибуток Операційний прибуток Приріст операційного прибутку Маржинальний прибуток на одиницю доходу Операційний прибуток на одиницю доходу	Умовно-змінні витрати Умовно-постійні витрати Загальні витрати Співвідношення умовно-постійних та умовно-змінних витрат Співвідношення та умовно-змінних витрат та доходу Коефіцієнт витратоємності Коефіцієнт витратовіддачі
Операційний аналіз беззбитковості на основі сценарного підходу	
Коефіцієнт операційного левериджу Ефект операційного левериджу Поріг рентабельності Запас фінансової безпеки	

Ціна інжинірингових послуг пов'язана із замовником послуг та його інтересами, очікуваннями у вигляді матеріальних та нематеріальних благ. У цьому випадку класичне співвідношення «ціна - якість» трансформується в співвідношення «ціна – якість, яка сприймається», наслідком перевищення ціни інжинірингових продуктів призводить до втрати клієнтів. На ціну інжинірингової послуги впливають

грошові та негрошові фактори. Складовими негрошової ціни можуть бути наступні фактори, пов'язані з інжинірингом:

час, особливо для інжинірингового консультування;

інноваційність інжинірингової послуги, яка вимірюється ступенем новизни запропонованого фахівцями рішення проблем замовника;

масштаби діяльності потенційного замовника [6];

кількість осіб, що володітимуть новими знаннями [6].

В практиці ціноутворення використовують дохідний, витратний, аналоговий підходи. Слід враховувати, що при перевищенні вартості послуг вигід замовника договірні відносини не будуть укладені. Для визначення ціни інжинірингових продуктів доцільно використовувати принципи дохідного підходу, що дозволить порівнювати реальний прибуток замовника та ціну інжинірингових послуг.

Стратегічне управління прибутком підприємств забезпечує досягнення стратегічних фінансових цілей шляхом синтезу процесів управління капіталом та формування прибутку. Вибір інструментів стратегічного управління прибутком інжинірингових підприємств залежить від функціональних завдань, масштабу та номенклатури послуг. Виходячи з того, що розглядається діяльність великих та середніх підприємств, пропонується використання вартісної моделі економічна додана вартість (EVA) як узагальнюючого критерію прийняття управлінських рішень. Використання EVA дозволяє здійснити комплексну оцінку на основі показників прибутку, величини капіталу і кон'юнктури і очікувань фінансового ринку (вартість капіталу). Позитивна динаміка EVA повна повинно базуватися на оптимальному поєднанні доходів, витрат та інвестованому капіталі. До переваг запропонованого методичного підходу щодо стратегічного управління прибутковістю інжинірингових підприємств можна віднести наступне:

EVA є інструментом для вимірювання прибутку;

EVA оцінює доходи і одночасно враховує зміну капіталу, використаного для отримання цих доходів;

дозволяє визначити необхідний обсяг доходів, щоб отримати заданий рівень EVA;

можна визначити запас економічної доданої вартості, показники рентабельності за EVA, темпи зростання EVA до капіталу та доходу від реалізації.

Отже, управління прибутком підприємств повинно бути спрямовано на максимізацію позитивного фінансового результату. Для забезпечення прибутковості інжинірингового підприємства необхідно використовувати адаптований методичний інструментарій стратегічного і оперативного управління.

Висновки. Успішне функціонування підприємств залежить від якості рішень щодо управління прибутком. Перевагою запропонованого методичного забезпечення управління прибутковістю є врахування специфіки фінансової діяльності таких підприємств: наявність широкої номенклатури та типів послуг, диференціація послуг інжинірингу залежно

від масштабів діяльності та попиту на послуги, різний рівень рентабельності окремих послуг. Дослідження доводить, що для управління витратами інжинірингового підприємства найбільш прийнятними є ABC – метод та операційний аналіз. Обґрунтовано послідовність поетапної реалізації моделі беззбитковості, яка враховує особливості діяльності інжинірингових підприємств. З метою оперативного контролю управлінських рішень запропоновано впровадження моніторингу «витрати – доходи – прибуток» та сформовано систему аналітичних показників з метою оцінки тенденцій зміни минулого та поточного рівня прибутковості, а також прогнозування зміни прибутку в залежності від доходів та витрат на основі сценарного підходу. Подальший розвиток методичного забезпечення управління прибутком спрямовано на розробку рекомендацій щодо оптимізації доходів інжинірингового підприємства через механізм ціноутворення. Розвиток теоретико-прикладних положень щодо управління прибутком інжинірингових підприємств має практичну спрямованість, результати можуть використовуватися для розвитку інжинірингових підприємств.

Перспективи подальших досліджень повинні полягати у вирішенні проблеми управління прибутком на основі оптимізації портфеля інжинірингових проєктів та послуг.

Література

1. Бабяк Н.Д., Іванюк К. Б. CVP-аналіз: традиційний та управлінський підходи. *Бізнес Інформ*. 2015. № 8. С. 272–276.
2. Вахович І. М., Волинчук Ю. В. До питання управління фінансово-економічними результатами підприємства. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 275–279.
3. Спіфанова І. Ю. Гуменюк В. С. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка та суспільство*. 2016. Вип. 3. С. 189–192. URL: <http://economyandsociety.in.ua>
4. Мартиненко В.П., Кушик І.Л. Резерви вдосконалення управління процесом формування прибутковості на сільськогосподарському підприємстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 20. С. 432–435.
5. Поддєрьогін А. М., Джуфер Д. Б. Управління прибутком підприємства. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2019. Вип. 2. С. 211–223. <https://doi.org/10.33244/2617-5940.2.2019.211-223>
6. Кузьмін О. Є., Жежуха В. Й., Городиська Н. А. Установлення верхньої межі доходу інжинірингової компанії від реалізації інжинірингових проєктів. *Бізнес Інформ*. 2014. № 9. С. 215–218.
7. Кащисин В. М. Економічне оцінювання та обґрунтування інжинірингових проєктів машинобудівних підприємств, дис... к.е.н., 08.00.04, Львів. 2018.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (2755-17). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV (станом на 19.12.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

10. Коюда В.О. Сутність та змістовна характеристика послуги як бази управління. *Економіка та суспільство*. 2017. № 9. С. 473-478. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua>.
11. Ляшко І.І., Єременко О.М. Дослідження методів управління витратами на сучасних підприємствах. *Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. 2016. №4. С.161-166.
12. Карпенко Ю.В. Процесно-орієнтоване управління витратами виробничого підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2016. №3(25), С. 161-167.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16. Витрати. Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00.

References

1. Babiak N.D., Ivaniuk K. B. (2015). CVP-analiz: tradytsiyni ta upravlinskyi pidkhody [CVP-analysis, and traditional management approaches]. *Biznes Inform*. Vol. 8, pp. 272-276.
2. Vakhovich I.M., Volynchuk Yu. V (2015). Do pytannia upravlinnia finansovo-ekonomichnymy rezultaty pidpriemstva [To the question of management of financial and economic results of the enterprise]. *Economic Forum*. No 3, pp. 275-279.
3. Jepifanova I. Ju., V. S. Ghumenjuk. (2016.). [Profitability of the enterprise: modern approaches to the definition of the essence]. *Economy and society*. Vol. 3, pp. 189-192. Available at: <http://economyandsociety.in.ua>
4. Martynenko V.P., Kushyk I.L. (2017). Rezervy vdoskonalennia upravlinnia protsesom formuvannia prybutkovosti na silskohospodarskomu pidpriemstv. [Reserves for improving the process for preparation for property on agricultural enterprise]. *Hlobalni ta natsionalni problem ekonomiky*. No 20. pp. 432-435.
5. Poddierohin A. M., Dzhufur D. B. (2019). Upravlinnia prybutkom pidpriemstva. [Enterprise profit management]. *Zbirnyk naukovykh prats Universytetu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy*. No. 2. pp. 211-223. <https://doi.org/10.33244/2617-5940.2.2019.211-223>
6. Kuzmin O. Ye., Zhezhukha V. Yo. and Gorodyska N. A. (2014). Ustanovlennia verkhnoi mezhi dokhodu inzhnirynhovoї kompanii vid realizatsii inzhnirynhovoykh proektiv [Setting the Upper Limit of the Income of an Engineering Company from the Marketing of Engineering Projects]. *Biznes Inform*. No. 8, pp. 215-218.
7. Kashchishyn V. M. (2018). Ekonomichne otsiniuvannia ta obruntuvannia inzhnirynhovoykh proektiv mashynobudivnykh pidpriemstv [Economic assessment and substantiation of engineering projects of machine-building enterprises], dys... k.e.n., 08.00.04, Lviv.
8. Tax Code of Ukraine of 02.12.2010 p. № 2755-VI (2755-17). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
9. Civil Code of Ukraine of January 16, 2003 № 435-IV. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
10. Koyuda V. O. (2017). Sutnist ta zmistovna kharakterystyka posluhy yak bazy upravlinnya [The essence and content characteristics of the service as a management base]. *Economy and society*. No 9, pp. 473-478. Available at: <http://www.economyandsociety.in.ua/> [in Ukrainian].

11. Liashko I.I., Yermenko O.M. (2016). Doslidzhennia metodiv upravlinnia vytratamy na suchasnykh pidpriemstvakh. [Research methods of cost management for modern enterprises]. *Skhidna Yevropa: Ekonomika, biznes ta upravlinnia*. No 4. pp.161-166.
12. Karpenko Yu.V. (2016). Protsešno-orієntovane upravlinnia vytratamy vyrobnychoho pidpriemstva. [Process-oriented production enterprise cost management]. *Economics: timereality*. No 3(25), pp.161-167.
13. Accounting regulations (standard) 16. Expenses. Order of the Ministry of Finance of Ukraine of 31.12.1999 № 318. zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00

Sereda O.O., Kushal I.M. Financial management and analysis profit of engineering enterprises.

The article is devoted to topical issues of financial management of profits of engineering enterprises. The purpose of the study is to develop theoretical and applied provisions for the management of profits of engineering enterprises. The research used methods of comparison, systematic and analytical approaches, deduction, dialectical and formal logic. The essence and distinctive features of engineering services, which are intangible, useful effect, production and commercial nature, professionalism and innovation, are identified. The advantage of the proposed methodological support for profitability management is taking into account the specifics of financial activities of such enterprises: a wide range and types of services, differentiation of engineering services depending on the scale and demand for services, different levels of profitability of individual services. It is proved that ABC method and operational analysis are the most acceptable for managing the costs of an engineering enterprise. The sequence of stage-by-stage implementation of the break-even model, which takes into account the peculiarities of the activities of engineering enterprises, is established. For the purpose of operational management, the introduction of monitoring "costs - income - profit" and formed a system of analytical indicators to assess trends in past and current levels of profitability, as well as forecast changes in profits depending on income and expenses based on a scenario approach. Recommendations for optimizing the income of an engineering company based on the pricing mechanism, which takes into account factors related to engineering (time, innovation, scale of the potential customer, the number of people with new knowledge) and the choice of pricing method. The criteria for choosing the tools of strategic profit management of an engineering enterprise are substantiated, the model of economic added value is chosen as a priority. The development of theoretical and applied provisions for the management of profits of engineering enterprises has a practical orientation, the results can be used for the development of engineering enterprises.

Key words: profit management, engineering services, operational analysis, ABC method, monitoring, profitability

Середа Олена Олександрівна – к.е.н., доцент кафедри «Фінанси і банківська справа» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля , e-mail: sered1010@gmail.com

Кушал Ірина Миколаївна – к.е.н., доцент кафедри «Облік і оподаткування» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, e-mail: inkushal7@gmail.com